

Deel 1:

Aanleiding en aanloop van de Burgerjury

door Jeroen van Urk, raadsgriffier
gemeente Oude IJsselstreek.

"Neem de burger serieus. Breng samenleving en politiek nader tot elkaar en ga een dialoog aan met de mondige burger. De overheid moet de burger in een vroeg stadium betrekken bij besluitvorming. Het parlement moet het primaat van de politiek relativeren en het zwaartepunt verleggen naar het besluit: 'Alle meningen gehoord hebbende, gaan we het op deze manier doen'."

Tien dagen na de zitting van de Burgerjury stonden bovenstaande strofen in NRC-Handelsblad. Afkomstig uit een recent advies van de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) en uitgesproken door de voorzitter van het ROB, Jacques Wallage. Op de pagina hierna dat artikel. Het onderlijnt in alle korthed waarom Oude IJsselstreek in actie met burgers is.

Samenspel

In 2008 zette het presidium van de gemeenteraad van Oude IJsselstreek een verandering in werking. Het raadspresidium in onze gemeente bestaat uit de burgemeester en de fractievoorzitters. De verandering kwam voort vanuit de behoefte om het samenspel tussen samenleving, gemeenteraad, college van B&W en ambtelijke organisatie nader uit te lijnen. Na de herindeling in 2005 is de gemeente voortvarend van start gegaan met bestuurlijke projecten en de ontwikkeling van een daarvoor toegeruste organisatie. Het idee bestond, dat ook voor het democratisch proces aandacht nodig is.

Raadgevend Beraad

Er kwam een Raadgevend Beraad, dat onder leiding van een interim-griffier drie werksessies hield. Elke sessie duurde van 17.00 tot 22.00 uur met gezamenlijke maaltijd tussendoor. Aan het Raadgevend Beraad namen 25 mensen deel op persoonlijke titel. Zij waren afkomstig uit alle geledingen: acht fractieleden waaronder de fractievoorzitters, drie collegeleden waaronder de burgemeester, een aantal sleutelambtenaren, de griffiemedewerkers en niet in de laatste plaats een aantal actieve burgers. De eerste werksessie was een SWOT-analyse, de tweede een stellingendiscussie en de laatste werd het ontwikkelingsplan

besproken dat het resultaat was van het Raadgevend Beraad: "De duale fabriek", met meer dan een knipoog naar de in eer herstelde Drufabriek waar de gemeenteraad in 2009 zijn vergaderzalen betrok. Het ontwikkelingsplan "De duale fabriek" bevat 35 uitwerkpunten en het plan is vastgesteld door én de gemeenteraad, én het college, én de directie, ieder voor de eigen uitwerkpunten. De uitwerkpunten beogen de rollen van de gemeenteraad te ontwikkelen: als volksvertegenwoordiging, als beleids- en budgetbepaler en als controle-orgaan.

In de werksessies van het Raadgevend Beraad was de balans tussen het primaat van de gekozen gemeenteraad en de inbreng & inzet van burgers een wezenlijk aandachtspunt. Sterker, er bestond en bestaat meningsverschil over in de politieke en bestuurlijke arena van Oude IJsselstreek. Dit was ook aanleiding voor een raadsexkursie naar Hoogeveen voor kennismaking met de smederijen-aanpak daar.

Eén van de eerste uitwerkpunten van "De duale fabriek" was de aanmelding door het raadspresidium voor het VNG-project "In Actie Met Burgers" dat loopt van eind 2008 tot begin 2010. Aan dit project doen 120 gemeenten mee. Twaalf daarvan hebben de status van experiment-gemeente, met een bescheiden subsidie. Oude IJsselstreek is daar één van, juist omdat onze aanmelding door het raadspresidium is gedaan. Het experiment van Oude IJsselstreek is: de rol van de gemeenteraad bij burgerparticipatie. Dit experiment krijgt vorm via twee deelexperimenten.

Bond van Honderd

Medio 2009 is de Bond van Honderd gevormd. Dit zijn maximaal 85 burger en 15 politici die zich bezinnen op de vraag: *(hoe) kun je met burgers een betere gemeente zijn en wat is daarbij de betekenis van de gemeenteraad?!* De Bond van Honderd is een bijzonder fenomeen. In de bond wordt alleen nagedacht over het democratisch proces, en niet over de bestuurlijke en politieke inhoud waar belangstellenden en belanghebbenden doorgaans voor uit hun stoel komen. Des te bijzonderder, dat er vanaf de startdag zeventig burgers meedoen aan de Bond van Honderd, plus vanuit elk van de vier raadsfracties en vanuit het college drie afgevaardigden. Op twee manieren zijn de burgerleden voor de bond geworven. De belangen-

'Kiezers hebben behoefte aan een gedeeld ideaal'

ROB-voorzitter Wallage wil dat politiek loskomt van gesloten ideologieën en dialoog met de mondige burger aangaat

De Raad voor het Openbaar Bestuur wil samenleving en politiek nader tot elkaar brengen. Voorzitter Jacques Wallage: „Neem de burger serieus.”

Door onze redacteur
PIETER KOTTMAN

DEN HAAG, 17 FEBR. Het is slecht gesteld met het Nederlandse politiek-bestuurlijke bestel en met de verhouding tussen politiek en samenleving. Met dit uitgangspunt schreef de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) het advies *Vertrouwen op democratie*, dat vanmiddag is overhandigd aan minister Ter Horst (Binnenlandse Zaken, PvdA).

Het is het eerste (ongevraagde) advies van de raad in een nieuwe samenstelling en onder voorzitterschap van PvdA'er Jacques Wallage (63), oud-burgemeester van Groningen. Volgens hem is het „vijf voor twaalf”.

niet meer op hun woord geloofd. Dan wordt het problematisch.”

Uw voornaamste aanbeveling is een dialoog met de burger.

„Wij zeggen: het proces waarmee je de verbinding met de samenleving tot stand brengt is even belangrijk als het project dat je wilt realiseren. Politici zijn productgericht. Maar de tegenslagen in de Noord-Zuidlijn zouden een andere context hebben als burgers er vanaf het begin bij waren betrokken. De burger wil serieus genomen worden. Dat is belangrijker dan dat hij gelijk krijgt. Daarom bepleiten wij dat de Kamer zich niet meer laat vastleggen op een regeerakkoord en dat partijen afzien van gedetailleerde partijprogramma's. Veel belangrijker is dat zij hun beginselen en waarden uitdragen, zonder te vervallen in de gesloten ideologieën van vroeger. President Obama heeft het succes van het grote verhaal bewezen. Ook Geert Wilders leert dat waarden en beginselen er toe doen. Kie-

Waarom is dit rapport nodig?

„Het vertrouwen van de burger in politieke partijen en politici is fundamenteel afgenomen. Over de volle breedte van het politieke spectrum is dat de afgelopen tien jaar 30 à 40 procent gedaald. Die neergang moet gestopt worden, anders loopt het mis. Wat we hebben gezien bij het rookverbod in cafés, zullen we vaker zien. Burgers die zeggen: een verbod? dat zullen we nog wel eens zien! Het ondermijnt het gezag van de overheid en daarmee de rechtsstaat. Dit baart ons ernstige zorgen. Wij zijn spugbenauwd dat straks ook de instituties van de staat een tik meekrijgen van de deconfiture van de politiek en politieke partijen.”

Hoe verklaart u dat lagere vertrouwen?

„Door de individualisering is de samenleving gehorizontaliseerd: de hiërarchische verhoudingen zijn goeddeels verdwenen. Maar politiek en overheid zijn verticaal blijven opereren. Je hebt enerzijds

zers hebben behoefte aan een gedeeld ideaal.”

Nog meer inspraak dus? De besluitvorming is al zo 'stropig' volgens premier Balkenende.

„Nee, er moet gehandeld worden, op allerlei terreinen: van China zien we binnenkort nog slechts de achterlichten. Politiek en overheid moeten beslissingen blijven nemen, maar pas nadat ze betrokken partijen geïnformeerd en geraadpleegd hebben. Het open debat aan het begin van een proces bespaart een hoop gedoe aan het eind. De verantwoordelijke, gekozen burgemeester moet er komen. De plannen van Thom de Graaf voor bestuurlijke vernieuwing moeten in ere hersteld worden. Het burgerforum van Pechtold, destijds minister van Binnenlandse Zaken, was een goed initiatief. Dat minister Eurlings ook buiten de Kamer draagvlak voor rekeningrijden zoekt, is ook goed, al moet hij dat niet alleen bij de ANWB doen.”

Jacques Wallage

Jacques Wallage (1946) is bijzonder hoogleraar integratie en openbaar bestuur in Groningen.

Hij was voorzitter van de PvdA-fractie in de Tweede Kamer (1994-1998). Eerder was hij tweemaal staatssecretaris. Van 1998 tot 2009 was hij burgemeester van Groningen.

de autonome, mondige, 'brutale' burger, anderzijds dat gesloten systeem dat voldoende mandaat denkt te ontfangen aan één keer per vier jaar verkiezingen. Daardoor is de verbinding tussen samenleving en overheid bemoeilijkt. Het mechanisme wordt versterkt door een

uitholling van politiek en bestuur: veel macht is verplaatst naar Europa, de G20 en, niet te vergeten, de markt. Een derde factor zijn de media. Vroeger brachten de media wat er in de politiek gebeurde, nu wordt die politiek bepaald door wat er in de media en de publieke ruimte gebeurt.”

Waaruit blijkt het afnemen van vertrouwen?

„Je ziet de symptomen overal, en op zichzelf hoeven ze niet slecht te zijn. De DSB-bank dacht het wel even te kunnen ritselen, maar de klant stemde met de voeten. De paus, hoofd van een verticaal instituut bij uitstek, moet zich verantwoorden voor het priesterschandaal in Ierland. Vroeger werd dat gewoon doodgezwegen. De prins van Oranje kan wel zeggen: 'ik bouw dit huis, want het is mijn huis', maar als er geen draagvlak is, kan ook hij het vergeten. Maar datzelfde wantrouwen speelt ook een rol bij vaccinatieprogramma's. Politiek en wetenschap worden

Hoofdpijnen advies

Belangrijkste conclusies en aanbevelingen uit *Vertrouwen op democratie*:

- de overheid moet de burger in een vroeg stadium betrekken bij besluitvorming
- kies burgemeesters
- partijen moeten zich reorganiseren en bijvoorbeeld donateurs toelaten; zij moeten niet zozeer beleidsprogramma's als wel beginselen uitdragen
- het parlement moet het primaat van de politiek relativeren ten gunste van de burgers en het zwaartepunt verleggen naar het besluit („Alle meningen gehoord hebbende, gaan we het op deze manier doen”)
- het parlement moet zich niet laten vastleggen op een regeerakkoord
- de Kamer moet platform worden van kennisverwerving door bijvoorbeeld hoorzittingen, zoals in de Amerikaanse Senaat
- media moeten zich meer verantwoorden, stel een nationale mediaombudsman aan

➤ Lees het volledige rapport via nrc.nl/binnenland

NRC Handelsblad 17 februari 2010

verenigingen in de vijftien dorpen en de doelgroepenplatforms van de gemeente doen met één of twee leden mee aan de bond. Dat is ongeveer de helft van het burgerdeel van de bond. De andere helft bestaat uit burgers die zich individueel aanmelden, op basis van een algemene oproep, mailings onder beroepenverenigingen en netwerkcontacten.

Tijdens de startdag van de Bond van Honderd is in een serie gespreksgroepen geïnventariseerd:

- welke manieren van burgerparticipatie doet Oude IJsselstreek al en lenen zich voor algemene invoering en verbetering?;
- een aantal nieuwe manieren van burgerparticipatie die in andere gemeenten worden toegepast en waar Oude IJsselstreek misschien wat aan heeft;
- drie niet of nauwelijks toegepaste vormen van burgerparticipatie, waarvan Oude IJsselstreek als experimentgemeente er één zal uitproberen onder auspiciën van de VNG.

De inventarisatie is door de Bond van Honderd najaar 2009 besproken en is uitgemond in het Plan Voor Burgerparticipatie Aanpak (PVBA) dat de gemeenteraad vaststelde in januari 2010. In de gemeenteraad is daarbij stil gestaan bij de functie van burgerparticipatie. Het gaat om een aanvulling op de rol van de raad als representatieve volksvertegenwoordiging. Burgerparticipatie komt niet in plaats daarvan. Je wordt raadslid omdat je iets wilt bereiken. Vervolgens blijkt dat de gemeenschap daar iets van vindt en ga je daarmee in gesprek. Of organiseert als gemeenteraad die samenspraak of tegenspraak zelf. "Nee is daarbij ook een antwoord", zoals in de gemeenteraad werd opgemerkt, maar dan op het moment dat alle relevante argumenten gehoord en overwogen zijn. Politiek wordt door zulke burgerparticipatie niet minder, maar juist meer zichtbaar.

Het PVBA heeft een vijftiental aanpakpunten voor de periode tot en met 2012. Daaronder alle drie experimentele werkvormen:

- een gemeentebrede Burgervisatie door zes deskundige burgers die hun inzicht daarvoor aan de gemeente lenen, naar model van Hein Albeda van voorheen Stichting Rekenschap;

- een representatief eendaags Burgerbegrotingsforum voor de meerjarenbegroting, in alle eenvoud gebaseerd op de democratie in het antieke Athene en Florence;
- een Burgerjury, volgens een model van de Radboud Universiteit.

Burgerjury

De drie experimentele werkvormen hadden ongeveer evenveel steun in de Bond van Honderd. In overleg tussen de raadsfracties is bepaald dat een Burgerjury de gemeentelijke afsluiting van het VNG-project "In Actie Met Burgers" is. Ook het onderwerp voor de Burgerjury is door de raadsfracties uitgelijnd: de verdeling van voorzieningen over de kernen. Een actueel onderwerp, omdat er een aantal grote projecten in uitvoering zijn genomen en gerealiseerd in de afgelopen bestuursperiode, waaronder de Drufabriek. Dit is een multifunctioneel gebouw met een combinatie van (boven)gemeentelijke voorzieningen en lokale voorzieningen voor de kern Uift. Dit leidt tot soms heftige vragen over de toedeling van middelen en voorzieningen aan andere kernen. De Burgerjury richtte zich op vijf soorten voorzieningen: sport, welzijn, cultuur, evenementen en onderwijshuisvesting.

Een Burgerjury is geschikt voor vragen die zich in de politieke arena minder of niet langs politiek-ideologische lijnen laten oplossen. De verdeling van voorzieningen is zo'n vraag, die inwoners immers los van politieke kleur aangaat. Een Burgerjury kan op twee manieren op een oordeel worden gevraagd.

- 1^e Een open advies over een open vraag. De gemeenteraad bepaalt dan na het uitbrengen van het advies hoe zij omgaat met het jury-oordeel. Deze eerste variant is toegepast voor de Burgerjury van 6 februari 2010. Vooraf waren de juryleden hiervan op de hoogte.
- 2^e Een bindend advies binnen vooraf aangegeven randvoorwaarden van de gemeenteraad. De raad toetst dan of het jury-oordeel binnen die randvoorwaarden blijft en neem het oordeel dan over. Dit was niet de variant voor de Burgerjury van 6 februari 2010. [De tweede variant zou bijvoorbeeld kunnen voor een vraag die menige herindelingsgemeente heeft over de zwembaden. De raad zou vooraf kunnen aangeven hoeveel geld er voor zwembaden beschikbaar is en hoelang de maximale

fietsafstand naar een zwembad mag zijn. Een burgerjury zou dan kunnen oordelen of en hoe daaraan is te voldoen en de raad neemt dan dat oordeel over mits aan de randvoorwaarden is voldaan.]

Over de aanloop naar de Burgerjury is het volgende vermeldenswaard.

- De supervisie over de Burgerjury berustte bij de Radboud Universiteit i.s.m. Participation & Decision Analytics. Zij begeleidden de uitvoering en leidden de jurydag. Een begeleider en de dagvoorzitter zijn op hun verzoek vooraf een dag rondgeleid door de kernen. Dit is verzorgd door de raadsgriffie met hulp van een eerste medewerker van de afdeling Ruimtelijke en Maatschappelijke Ontwikkeling en een gemeenteraadslid, dat tevens lid is van het Algemeen Bestuur van de VNG. De begeleider en dagvoorzitter spraken op die dag ook de burgemeester (verantwoordelijk voor burgerparticipatie) en de portefeuillehouders financiën/sport en cultuur/Drufabriek. Dit heeft geleid tot een vraag van de begeleider aan de portefeuillehouder financiën om namens het college beschikbaar te zijn als getuige-deskundige tijdens de vragenzitting op de jurydag.
- Ook de voorzitters (moderatoren) van de vijf gespreksgroepen van de Burgerjury zijn extern aangezocht, waaronder leidinggevend van andere Achterhoekse gemeenten, die dus wel goed op de hoogte zijn van gemeentelijk reilen en zeilen.
- 5000 inwoners zijn via een a-selecte steekproef verzocht zich aan te melden om in te loten voor de Burgerjury. 218 inwoners meldden zich aan.
- In de steekproef is oversampling toegepast voor de kleinste kernen, opdat in elk van de vijf gespreksgroepen alle kernen aan tafel zouden zitten. Dit was voorwaarde voor een adequate gedachtewisseling. Het doet aan de afspiegeling van de Burgerjury in zijn geheel geen afbreuk, want:
- uit de respons van 218 heeft Participation & Decision Analytics willekeurig 70 personen geselecteerd, waarbij is gelet op een afspiegeling op basis van geslacht, leeftijd en opleiding:

Leeftijd	Inwoners gemeente	Leden burgerjury
15-40 jaar	33,4%	30%
40-65 jaar	45,9%	50%
65 jaar en ouder	20,7%	20%
<i>NB. Het jongste jurylid was 16 jaar, het oudste jurylid was 81 jaar.</i>		

Schooltype	Leden burgerjury
Lager onderwijs	3%
VMBO	20%
MBO	30%
HAVO	7%
HBO	30%
VWO	1%
Universiteit	9%

- Uiteindelijk waren 62 geselecteerde juryleden aanwezig tijdens de zittingsdag op 6 februari 2010.
- De formule van een Burgerjury is dat juryleden onbelast en ongestoord hun mening vormen en uitwisselen. Om die reden konden belangstellenden (raadsleden, pers) de vragenronde en de slotzitting volgen via een beeldverbinding in een aanpalende ruimte. De groepszittingen waren in afzondering.
- Vooraf ontvingen de juryleden een brochure met basisinformatie. De brochure is als bijlage opgenomen en is tot stand gekomen als ambtelijke bijstand voor een activiteit van de gemeenteraad, onder verantwoordelijkheid van de raadsgriffier. In de brochure is gepresenteerd wat zonder nadere kostentoekening uit de gemeentelijke administratie is af te leiden. Tijdens de jurydag waren de onderliggende financiële opstellingen beschikbaar in de gespreksgroepen en hebben de betrokken ambtenaren vragen beantwoord in de vragenzitting van de Burgerjury.
- De verweving van de Drufabriek als (boven)gemeentelijke voorziening en voorziening voor de kern Ulft was reden om deze voorziening in de brochure afzonderlijk te beschrijven. Voor de volledigheid is in de brochure ook een eerder aan de gemeenteraad verstrekt financieel overzicht van projecten opgenomen. Met daarbij de opmerking, dat deze projecten het beeld van bestedingen in kernen kunnen aanvullen, maar dat de Burgerjury zich

richt op voorzieningen voor sport, welzijn, cultuur, evenementen en onderwijshuisvesting. In de week voor de jurydag liet de enige oppositiefractie blijken de brochure met basisinformatie niet toereikend te vinden voor een juryoordeel. Dit leidde tot een vraag aan het raadspresidium voor spoedoverleg. Het raadspresidium kwam niet bijeen. Er was wel een gesprek van een delegatie van de bedoelde fractie met de burgemeester. In overleg met de begeleider van de burgerjury is deze fractie vervolgens aangeboden technische vragen in te dienen, om die tijdens de vragenzitting op de jurydag te doen beantwoorden. Dat heeft de fractie niet gedaan. Zij gaf een persverklaring uit over haar twijfel over de slaagkans van de burgerjury. Dit leidde tot een krantenartikel op de ochtend van de burgerjurydag. Nadien hebben de raadsgriffie en de fractie met elkaar gesproken. Behalve de inhoudelijke kritiek blijkt ook de omgang tussen fracties, zeker in verkiezingstijd,

een rol te spelen. Genoteerde aandachtspunten zijn de positie van het raadspresidium na opdrachtverlening voor een Burgerjury, en de rol van afzonderlijke fracties tijdens de voorbereiding en het houden van de Burgerjury. De opzet is dat na opdrachtverlening de voorbereiding en leiding van de Burgerjury buiten de politieke arena komt te staan totdat het adviesverslag is uitgebracht. Dit aspect, en de verhouding tussen coalitie en oppositie, zijn aandachtspunten die alles te maken hebben met het feitelijke experiment: de rol van de raad bij burgerparticipatie.

Het experiment met de Burgerjury is dus niet ten einde met het uitbrengen van dit adviesverslag. De manier waarop de raadsfracties en de gemeenteraad ermee omgaan is onderdeel van het experiment. De Bond van Honderd heeft afgesproken dit te volgen en voor de zomer van 2010 te bespreken.

Deel 2: Het advies van de Burgerjury

door Hilde van Mullekom, trainee raadsgriffie gemeente Oude IJsselstreek, getoetst bij de externe voorzitters en supervisors/begeleiders van de Burgerjury.

2.1 De Burgerjury geeft antwoord...

**Bent u tevreden met de huidige verdeling van gemeentelijke middelen en gemeentelijke voorzieningen over de vijftien kernen van de Gemeente Oude IJsselstreek?
Is een aanpassing van deze verdeling gewenst?
Zo ja, wat zou er in de verdeling moeten veranderen?**

Over deze vragen heeft de Burgerjury beraadslaagd in groepen van twaalf tot dertien personen, in drie gespreksrondes. Tussendoor was er een algemene zitting voor vragen aan de wethouder financiën als getuige-deskundige en aan ambtelijke deskundigen. Tussen de gespreksrondes door kwamen de externe, onafhankelijke voorzitters bijeen voor terugkoppeling op het verloop in de groepen.

Elke gespreksgroep had ook een observator die op een turflijst bijhield hoe vaak en waarover juryleden aan het woord waren, en hoe zij op elkaar reageerden. Op basis van deze observaties hebben de voorzitters balans in hun gespreksgroepen kunnen aanbrengen. De turflijst zag er zo uit.

nummer jurylid	aantal malen echt aan het woord	interrupties positief	interrupties negatief	opmerkingen over de gang van zaken	algemene indruk
1, 2, 3, 4, enz.	<i>turf het aantal keren aan het woord, anders dan bij interruptie, tenzij de interruptie overgaat in aan het woord zijn (neemt gesprek over)</i>	<i>noteer bijv: is zo, mee eens, is belangrijk, ...</i>	<i>noteer bijv: onzin, onjuist, ligt anders, ...</i>	<i>noteer pos. of neg. opmerkingen over wat er in de groep aan de hand is. (over de voorzitter, andere juryleden, plenaire zitting ...)</i>	<i>noteer bijv: rustig, zenuwachtig, bedeesd, terzake kundig, behulpzaam, positieve invloed op de groep....</i>

In de slotzitting rapporteerden de gespreksgroepen hun bevindingen. De dagvoorzitter trok de hoofdconclusies en checkte deze bij de Burgerjury. De aanbevelingen zijn tijdens de slotzitting voor ieder jurylid zichtbaar op scherm ingetypt. De dagvoorzitter stelde vast of de afzonderlijke aanbevelingen op de instemming van minimaal een stevige jurymeerderheid steunen, en het totaal is unaniem gesteund. Ook al zullen er ongetwijfeld juryleden zijn, die niet ieder afzonderlijk onderdeel gesteund hebben. De voorzitter heeft daar goed op gelet. Wanneer er maar enigszins sprake was van onduidelijkheid over een meerderheid heeft hij geconcludeerd dat de desbetreffende aanbeveling op onvoldoende steun kon rekenen.

De hoofdconclusies staan hierna in kaders. De andere aanbevelingen zijn gegroepeerd met de hoofdconclusies. Als bijlage is het oorspronkelijke "live-verslag" van de slotzitting opgenomen.

De Burgerjuryleden zijn, in hoofdlijnen, tevreden over de verdeling van gemeentelijke middelen en gemeentelijke voorzieningen over de vijftien kernen van de gemeente Oude IJsselstreek, maar plaatsen daar kanttekeningen bij.

- De Burgerjuryleden geven aan te weinig kennis te hebben over de exacte verdeling van de voorzieningen en middelen over de kernen. Die kennis wordt gemist. Het persoonlijke gevoel dat ze hebben is dat de verdeling in orde is. Burgerjuryleden bieden aan om zich nog eens verder te verdiepen in het onderwerp van de verdeling als de cijfers over de verdeling van middelen tussen kernen er wel zijn.
- Belangrijk is wel dat sportvoorzieningen ook in de kleine kernen behouden blijven en dat sommige scholen op dit moment niet goed genoeg worden onderhouden/beheerd.
- Het herverdelen van voorzieningen en middelen kan de integratie tussen jongeren onderling verbeteren. Maak hiervoor een beleidsplan samen met de doelgroep(en). Geef subsidie om activiteiten te ontwikkelen. Belangrijke succesfactor voor het slagen van die integratie is het contact dat de gemeente heeft met de ouders.

In alle kernen moet een ontmoetingsplek beschikbaar zijn. Bovendien moeten accommodaties 'slim' worden gebruikt.

- Een ontmoetingsplek voor inwoners is wat betreft de Burgerjuryleden een basisvoorziening voor iedere kern. Maatwerk is hierbij van groot belang: de ontmoetingsplek kan een volwaardig dorps huis zijn, maar in specifieke gevallen voldoet bijvoorbeeld een locatie in een horecaonderneming ook.
- Een andere basisvoorziening voor een kern is een basisschool. Voorwaarde is natuurlijk wel dat er voldoende leerlingen zijn die hier gebruik van maken.
- Niet zo zeer een basisbehoefte, maar een algemene behoefte die genoemd wordt zijn 'jeugdplekken'. Deze plekken mogen eenvoudig zijn.
- Het is belangrijk accommodaties 'slim' te gebruiken. Hiermee wordt bedoeld dat vergaderfaciliteiten, ontmoetingsplekken, schoolgebouwen, culturele en sport activiteiten met elkaar worden gecombineerd. Op die manier kan geld op de accommodaties worden bespaard en is er meer (financiële) ruimte voor de kwaliteit van de accommodaties. De Burgerjury vindt dat het slim gebruiken van accommodaties door verschillende clubs en organisaties wel op vrijwillige basis moet gebeuren. De gemeente kan daar een stimulerende rol in spelen.

Grotere voorzieningen kunnen wel, als ze niet ten koste gaan van kleinere voorzieningen.

- De Burgerjuryleden vinden het goed dat er in sommige kernen duurdere en grotere voorzieningen zijn, zoals de Drufabriek in Ulft. Een zorg is wel of het ontwikkelen van deze duurdere en grotere voorziening ten koste gaat van de kleinere voorzieningen in kleine kernen. Zo zijn sommige dorps huizen sterk verouderd, de gemeente moet helpen bij dit onderhoud.
- Belangrijke vragen over dit onderwerp die de Burgerjury aan de gemeente wil stellen zijn:
  - 'Moet je niet eerst nadenken over de bezuinigingstaak voor een beslissing te nemen over de Afbramerij?'
  - 'Gaan grote ontwikkelingsprojecten niet ten koste van gewone zaken?' Met 'gewone zaken' wordt het beheer van bestaande

- accommodaties, het groen onderhoud, onderhoud van speelplaatsen, de leegstand van winkels en verpaupering bedoeld.
- Hoe zit het met de financiële exploitatie van grotere voorzieningen? Gedwongen verhuizingen van verenigingen moeten goed worden geregeld. Er moet aandacht zijn voor de problemen waar verenigingen tegen aan lopen. Een voorbeeld van zo'n probleem is dat op de nieuwe locatie geen ruimte beschikbaar is op de vaste repetitieavond van een koor.

Vervoer naar voorzieningen is minstens zo belangrijk als de verdeling van de voorzieningen zelf.

- Voorzieningen moeten goed bereikbaar zijn, ook voor mensen die geen auto (mogen) rijden. Afstand is minder van invloed op het gebruik van voorzieningen dan de bereikbaarheid.
- Het is belangrijk de toegang tot basisvoorzieningen voor kwetsbare bevolkingsgroepen in de gaten te houden/garanderen.

De gemeente moet de zelfredzaamheid van verenigingen zo veel mogelijk benutten. Dit geldt ook voor het onderhoud van accommodaties.

- De gemeente moet kleine verenigingen steunen en zelfwerkzaamheid belonen met geld/materialen. Benut de kracht/inzet in de dorpen, ook voor beheer/onderhoud van accommodaties. Korting op de huur is een goede tegenprestatie voor vrijwillig onderhoud van de accommodatie.
- Kijk kritisch of verenigingen subsidies nog nodig hebben. Herverdeel het eventueel, maar zonder verenigingen te demotiveren.
- De gemeente moet de samenhang en/of bundeling van kleine verenigingen bevorderen.
- Het behoud en steunen van kleine verenigingen in de kleine kernen is erg belangrijk voor de leefbaarheid in een kern.
- Het evenementen aanbod is goed, maar de gemeente moet de organisatie ervan door burgers makkelijk(er) maken. Benut het verenigingsleven (meer).

2.2 ...en de Burgerjury vraagt: "Gemeente geef uitleg"

Naast de antwoorden die de Burgerjury geeft op de vraag die is gesteld geven zij ook aan ander belangrijk en dringend advies aan de gemeente.

Communicatie (informatie) over voorzieningenbeleid moet beter.

- Informatie over subsidiemogelijkheden is onduidelijk en moeilijk te vinden.
- Inwoners moeten makkelijker bij de gemeente terecht kunnen met initiatieven.
- De promotie van evenementen en exposities moet beter.
- De gemeente moet meer uitleg geven over hoe zij beleid maakt en hoe zij geld uitgeeft. Argumenten voor gemeentelijke ontwikkelingen, bestedingen en het beoogde doel zijn vaak onduidelijk.
- De gemeente moet gebruik maken van moderne communicatiemiddelen, bijvoorbeeld richting jongeren.
- Ondersteuningsregelingen moeten door lagere inkomens meer worden benut. De gemeente kan de doelgroep bereiken door het geven van adequate voorlichting.

2.3 Extra aandachtspunten Burgerjury

In de slotzitting op 6 februari 2010 zijn door de Burgerjury ook andere aandachtspunten voor de gemeente genoemd.

Aandacht voor kwetsbare bevolkingsgroepen en de gezondheidszorg.

- Toegang tot de voorzieningen voor kwetsbare bevolkingsgroepen moet in de gaten worden gehouden/gegarandeerd.
- Zorg moet meer persoonsgericht.
- Gezondheidszorg in de kleine kernen is een belangrijk thema om over na te denken. Dagopvang voor ouderen behouden is belangrijk, probeer ook slimme oplossingen te bedenken zoals zorgindicatie aan huis.
- AED-apparatuur moet in alle kernen beschikbaar zijn. Inwoners moeten worden opgeleid om deze apparatuur te bedienen.

Opleiding en werk.

- Stem onderwijs af op de (lokale) arbeidsmarktbehoefte. Ontwikkel (hoger)onderwijsaanbod intergemeentelijk. Burgerjuryleden twifelen aan de haalbaarheid van HBO in de gemeente afzonderlijk. Stem daar ook het Afbramerij-concept op af.
- Er moet aandacht zijn voor de werkgelegenheid in de gemeente.

Werk ook met andere gemeenten samen en maak afspraken.

- Maak met andere gemeenten in de omgeving afspraken over de verdeling en het in stand houden van voorzieningen. Dit geldt ook voor gemeenten in Duitsland. (Ongeveer 70% van de Burgerjury is het met dit aandachtspunt eens.)
- Geef verenigingen ook subsidie voor leden uit andere gemeenten en maak hier een regionale afspraak over.
- De programmering van evenementen en exposities kan door gemeenten gezamenlijk gebeuren.

Regelgeving.

- Maak regels eenvoudiger en pas ze op een creatieve manier op de situatie toe. Lever maatwerk.
- Betrek belangenverenigingen meer bij het beleid en de regelgeving.
- Maak het aanvragen van subsidies eenvoudiger.

Betaalbare woningen in de gemeente.

- Er moeten meer betaalbare woningen binnen de gemeentegrenzen komen. Er zijn creatieve oplossingen te bedenken voor het betaalbaar maken/houden van woningen, bijvoorbeeld: huurkoop, erfpacht of kangoeroewoningen.
- Er wordt veel nieuw gebouwd in de gemeente. Renoveer eerst bestaande panden en begin daarna pas, als het nog nodig is, aan nieuwbouw.